

12. TEODORA LEKTORA *HISTORIA KOŚCIOŁA:* GATUNEK, TRADYCJA, TEKST (Kraków, UP KEN, 1-2 VI 2017)

W czwartek i piątek, 1-2 VI 2017, na Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (ul. Podchorążych 2: III piętro, sala 337) odbyła się konferencja naukowa poświęcona zachowanej tylko we fragmentach *Historii Kościoła* Teodora Lektora. Pełny tytuł tego spotkania widnieje wyżej. Pomysłodawcą i organizatorem przedmiotowej konferencji był prof. dr hab. Marek Wilczyński, kierownik Katedry Historii Starożytnej w Instytucie Historii i Archiwistyki, działającym na Wydziale Humanistycznym wyżej wspomnianego uniwersytetu.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele pięciu polskich ośrodków uniwersyteckich, którzy reprezentowali siedem instytucji naukowo-badawczych: 1) Muzeum Narodowe w Krakowie – 1 osoba (dr Kamila Twardowska); 2) Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – 3 osoby (dr hab. Anna Kotłowska, prof. dr hab. Jan Prostko-Prostyński, dr Łukasz Różycki); 3) Uniwersytet Jagielloński – 2 osoby (prof. dr hab. Maciej Salamon, dr hab. Michał Stachura); 4) Uniwersytet Łódzki – 2 osoby (dr Andrzej Kompa, prof. dr hab. Mirosław J. Leszka); 5) Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie – 2 osoby (dr Adrian Szopa, prof. dr hab. M. Wilczyński); 6) Uniwersytet Warszawski – 1 osoba (dr Stanisław Adamiak); 7) Uniwersytet w Białymstoku – 2 osoby (dr hab. Rafał Kosiński, prof. UwB oraz dr hab. Robert Suski). W sumie czynny udział w konferencji wzięło 12-stu badaczy, którzy wygłosili 12 referatów, przy czym dr hab. R. Kosiński miał aż dwa wystąpienia, natomiast dr hab. A. Kotłowska i dr Ł. Różycki przybyli do Krakowa z jedną, wspólną prelekcją. Na każdy wykład organizatorzy przewidzieli 30 minut.

Spotkanie rozpoczęło się w czwartek (1 czerwca) o godz. 14:00 oficjalnym otwarciem, którego dokonał prof. dr hab. M. Wilczyński i dr hab. R. Kosiński. Bezpośrednio po tym akcie formalnym rozpoczął się tzw. *Panel 1 – Gatunek*. Pierwszym prelegentem był dr hab. M. Stachura, który tematem swego *exposé* uczynił następujące pytanie: *Czy pojawienie się historii świeckiej w późnoantycznych „Historiach Kościoła” zbliża ten gatunek do wzorców klasycznej historiografii?* (godz. 14:15-14:45). Po wystąpieniu odbyła się krótka dyskusja (godz. 14:45-15:00), po czym głos zabrał następny referent, którym był dr hab. R. Suski. Jego wykład nosił tytuł: *Kłopoty z epitome. Epitome, brewiaria i Kaisergeschichte* (godz. 15:00-15:30). Podsumowaniem także i tego wystąpienia była dyskusja (godz. 15:30-15:45), po czym nastąpiła tzw. przerwa kawowa (godz. 15:45-16:15). Po niej zaś głos zabrał prof. dr hab. M. Salamon, mówiący na temat: *Eudoksja w tradycji (późnego) Bizancjum i prawosławnych Słowian* (godz. 16:15-16:45). Wykład domknęła dyskusja (godz. 16:45-17:00). Ostatnim wystąpieniem pierwszego dnia konferencji był referat dra S. Adamiaka: *Autorzy afrykańscy tworzący na Wschodzie w czasach Justyniana* (godz. 17:00-17:30). Również i ta prelekcja, zgodnie z przyjętym przez organizatorów schematem, zakończyła się dyskusją (godz. 17:30-17:45).

Piątek (2 czerwca) był drugim dniem konferencji. Podzielono go na dwie części: *Panel 2 – Tekst* (godz. 9:30-12:45) i *Panel 3 – Tradycja* (godz. 15:00-18:30). Panel przedpołudniowy składa się z czterech referatów, podsumowywanych dyskusjami. Ten sam schemat organizacyjny miał panel popołudniowy. *Panel 2* zainaugurował wykład prof. dr hab. M.J. Leszki: *Obraz rządów Anastazjusza I (491-518) w „Historii*

Kościola” Teodora Lektora (godz. 9:30-10:00). Następny kwadrans zajęła dyskusja. Kolejnym mówcą były dr K. Twardowska, której temat wystąpienia brzmiał: *Fundacje kościelne cesarszej Pulcherii w Konstantynopolu według Teodora Lektora* (godz. 10:15-10:45). Jego uzupełnieniem zgodnie z powyższych schematem była dyskusja (godz. 10:45-11:00), którą można było kontynuować w czasie przerwy na kawę (godz. 11:00-11:15). Po przerwie wspomniany wyżej duet z UAM-u, dr hab. A. Kotłowska i dr Ł. Różycki, wystąpił z *exposé* na temat: *Miejsce spisu treści w strukturze „Historii powszechnej” Teofila Simokatty* (godz. 11:15-11:45). Natomiast po dyskusji (godz. 11:45-12:00) głos zabrał przedstawiciel gospodarzy, dr A. Szopa, na temat: *Epitomator, czy epitomatorzy? – co nam mówi analiza językowa zachowanego tekstu „Historii Kościola”* (godz. 12:00-12:30). Po tym wystąpieniu i dyskusji (godz. 12:30-12:45) nastąpiła przerwa obiadowa, trwająca do godziny 15:00.

Panel 3 – *Tradycja* rozpoczął dr A. Kompa referatem: *Teodor Lektor w średnio bizantyńskiej literaturze historycznej (VIII/IX w.)* (godz. 15:00-15:30 + dyskusja: 15:30-15:45). Po łódzkim badacz przyszła kolei na dr hab. R. Kosińskiego, który przedstawił problem: *„Historia Kościola” Teodora Lektora a „Kronika” Jerzego Mnicha* (godz. 15:45-16:15 + dyskusja: 16:15-16:30). Następnie chwilę odprężenia przyniosła dyskutantom przerwa na kawę (godz. 16:30-16:45), po której wystąpili dwaj ostatni referenci, przewidziani programem konferencji: prof. dr hab. J. Prostko-Prostyński, który podjął kwestię: *Fragmenta Teodora Lektora w leksykonie Suda* (godz. 16:45-17:15 + dyskusja: 17:15-17:30), i po raz wtóry dr hab. R. Kosiński, który zatytułował swoją drugą tego dnia prelekcję w sposób następujący: *Tradycja Teodoriańska – propozycja nowego spojrzenia na stan zachowania dzieła Teodora Lektora* (godz. 17:30-18:00 + dyskusja: 18:00-18:15). Wreszcie ok. godz. 18:15 prof. dr hab. M. Wilczyński i dr hab. R. Kosiński dokonali krótkiego podsumowania krakowskiej konferencji poświęconej Teodorowi, aktywnemu literacko w 1. poł. VI w. lektorowi konstantynopolitańskiej bazyliki Hagia Sophia (łac. Theodorus Lector, gr. Θεόδωρος Ἀναγνώστης). Jednym z dwóch napisanych przez niego greckich dzieł historiograficznych była *Historia ecclesiastica*, zredagowana około roku 540 i obejmująca w przybliżeniu lata 439-527, z której zachowały się tylko nieliczne fragmenty. Stąd inicjatywa zorganizowania na gruncie polskim poświęconej mu konferencji musi być uznana za cenną. Wypada mieć nadzieję, że jej wyniki zostaną w niedługim czasie opublikowane.

Piotr Kochanek – Lublin, KUL

13. MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA W OŁOMUŃCU (Palacký University, 15-16 VI 2017)

W dniach 15-16 VI 2017 r. Wydział Teologii św. Cyryla i Metodego Uniwersytetu Karola Palackiego w Ołomuńcu (Palacký University Olomouc) zorganizował (inicjatorce tego projektu to prof. Gabriela Ivana Vlková i prof. Jana Pátová z tegoż Wydziału) dwudniową międzynarodową konferencję nt. ***Grecki Izajasz i Grecka Księga Psalmów oraz ich recepcja we wczesnochrześcijańskiej tradycji*** (*The Greek Isaiah and the Greek Book of Psalms and Their Reception in the Early Christian Tradition*). Konferencja zgromadziła wielu, głównie czeskich, naukowców, ale również wielu wybitnych zagranicznych gości, m.in. Eberhard Bons (Strasbourg), Alain Le Boulluec